

DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I COMPETITIVITAT

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

Document preliminar

PRINCIPALS REPTES ECONÒMICS A MIG I A LLARG TERMINI

DOCUMENT PER A LA FASE DE CONSULTA DE L'A21CAT

APUNTS PER A UNA DIAGNOSI

La societat catalana, en conjunt, disposa d'un elevat nivell de benestar, un sistema econòmic modern i desenvolupat i un nivell mig de vida elevat. Catalunya és també un país amb una alta qualitat de vida conseqüència de l'augment de la renda mitja, d'uns serveis públics desenvolupats, d'una bona convivència social i d'una societat ben cohesionada.

L'economia catalana és una economia industrial i de serveis, amb una àmplia diversificació d'activitats. Aquesta realitat, basada en una llarga tradició emprenedora configura un teixit productiu ric i dinàmic. A més, l'economia catalana és cada vegada més oberta a l'exterior ja que el grau d'obertura de la nostra economia ha augmentat 26,3 punts respecte el 1990 i s'ha situat en el 69,3% l'any 2000. Un altre factor positiu a destacar és que la competitivitat econòmica de Catalunya cada cop està menys fonamentada en el preu de la mà d'obra o la disponibilitat de recursos naturals i més en les millores de productivitat i de valor afegit.

Pel que fa a l'estructura sectorial de l'economia cal destacar, com s'esdevé en tots els països desenvolupats, la participació principal i creixent del sector serveis en el PIB. A Catalunya, però, l'aportació del sector industrial té un major pes que en la mitjana de la Unió Europea. El sector industrial català representava, l'any 1999, el 30'1% del valor afegit brut de l'economia mentre que a la Unió Europea, només el 24'4%.

La qualificació del treball i el nivell tecnològic de les empreses - en particular la implantació de la Societat de la Informació- presenten nivells força elevats. Però malgrat la importància i els avenços realitzats en els camps de la formació i la recerca, cal continuar les polítiques de foment de la formació contínua en tots els nivells i etapes de la vida laboral.

El creixent procés de globalització econòmica i el nou escenari obert per la Unió Europea ofereixen grans oportunitats per al progrés econòmic i social i, alhora, ens obliguen ser més competitius, tant a nivell regional com a nivell global. La capacitat d'atraure inversions i mà d'obra qualificada, la dimensió adequada de les empreses, la generació i difusió de noves tecnologies, l'aplicació de noves tècniques de gestió empresarial, la internacionalització definitiva de l'economia catalana, l'adaptació dels nostres sistemes formatius a la societat del coneixement són alguns dels reptes que hem d'encarar.

La inclusió de la component mediambiental en els cicles econòmics comença a concebre's com un factor d'oportunitat i de competitivitat real i ha donat lloc a que els béns i serveis mediambientals generin un nou sector econòmic de fort creixement. A Catalunya, les activitats relacionades amb el medi ambient ocupen prop de 30.000 persones i suposen l'1% del PIB (a la Unió Europea són més de 1,5 milions de

persones). L'objectiu hauria de ser, mitjançant el desenvolupament de noves tecnologies i altres instruments, assolir un creixement econòmic cada cop més deslligat del consum de recursos i amb un menor impacte ambiental.

POSSIBLES GRANS REPTES I QÜESTIONS A DEBAT A MIG TERMINI

1. Obrir l'economia i preparar-la per a la globalització garantint la cohesió social, la plena ocupació, la protecció del medi ambient i l'ètica dels intercanvis.

Estem parlant de qüestions com:

- » la projecció exterior de Catalunya com a referent econòmic, social i ambiental;
- » la internacionalització de l'economia catalana;
- » les activitats econòmiques amb un respecte ambiental i social en països tercers.

2. Dinamitzar i flexibilitzar l'economia per a una societat d'empresadors garantint protecció social.

Estem parlant de qüestions com:

- » el diàleg flexible i àgil entre l'administració i el sector productiu per facilitar la implantació de noves activitats econòmiques i iniciatives empresarials;
- » la liberalització del mercat i la flexibilitat laboral amb garanties socials i ambientals;
- » el suport econòmic i l'assessorament a les PIMES;
- » la conciliació de la vida laboral i familiar, la integració social i la qualitat de l'ocupació;
- » la potenciació dels valors de l'esperit emprenedor en el sistema educatiu.

3. Fer del medi ambient i de l'ús eficient dels recursos un factor de competitivitat i no una càrrega.

Estem parlant de qüestions com:

- » els sistemes de gestió ambiental;
- » l'ecoeficiència, l'estalvi i la minimització de riscos econòmics i legals futurs;
- » una política econòmica i fiscal que pugui afavorir els comportaments ambientals;
- » la generació de riquesa a partir d'activitats de proveïment de béns i serveis ambientals.

4. Millorar el finançament autonòmic i local.

Estem parlant de qüestions com:

- » la reducció del dèficit fiscal de Catalunya;
- » el volum d'inversions públiques de l'estat a Catalunya;
- » l'ajust entre les dotacions pressupostàries dels diferents nivells administratius amb les seves competències i necessitats de gestió;
- » l'estratègia d'infraestructures prioritàries de transport, telecomunicacions i energia.

POSSIBLES GRANS REPTES I QÜESTIONS A DEBAT A LLARG TERMINI

1. Enfocar l'economia cap a la qualitat de vida (economia com a mitjà, no per se).

Estem parlant de qüestions com:

- » la ponderació de la qualitat sobre la quantitat en els objectius econòmics;
- » l'elaboració i difusió de macro-indicadors de benestar social i de qualitat ambiental per incorporar periòdicament a l'anàlisi de la situació econòmica.

2. Enfocar les inversions cap a la sostenibilitat i fer que aquestes no suposin costos evitables pel futur.

Estem parlant de qüestions com:

- » els projectes empresarials en pro de la sostenibilitat a les inversions públiques;
- » la sostenibilitat com a factor de competitivitat.

3. Fomentar la recerca i la innovació, incloent-hi la seva difusió i aplicació.

Estem parlant de qüestions com:

- » els recursos per a la recerca;
- » l'aplicabilitat i la contribució de la recerca al desenvolupament sostenible;
- » la transferència de resultats de la recerca.

4. Promoure la capacitació com a factor crític per a la competitivitat.

Estem parlant de qüestions com:

- » la formació universitària i professional ajustada a les necessitats professionals actuals i previsió futura;
- » la formació continuada;

5. Diversificar l'economia i enfortir el marc d'economia regional com a factor d'estabilitat davant les crisis globals.

Estem parlant de qüestions com:

- » els nous sectors de negocis;
- » les facilitats atorgades als sectors emergents amb futur;
- » el sector secundari en el conjunt de l'economia;

6. Internalitzar els costos socials i ambientals per una economia saludable i menys dependent dels recursos públics.

Estem parlant de qüestions com:

- » la visibilitat dels costos socials i ambientals;
- » el preu final de determinats béns i serveis.